

Η ΕΝ ΛΙΒΥΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Όμιλος του κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

*Εμπειρογνώμονος του Δ. Γ. Ε. διά τὴν Λιβύην

Τὴν 21ην Νοεμβρίου 1946, χάρις εἰς μίαν ίστορικὴν ἀπόφασιν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν, κατὰ τὴν ὅποιαν ἡ ψῆφος τῆς Ἀϊτῆς ἔκρινε τὴν τύχην καὶ τὸ μέλλον τῆς τέως Ἰταλικῆς ἀποικίας τῆς Λιβύης, ἀπεφασίζετο ὅπως αὐτῇ συγκροτηθῆται, τὸ βιοδύτερον μέχρι τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1952, εἰς ἐλεύθερον καὶ κυρίαρχον Κράτος. Δύο μόλις μῆνας μετὰ τὴν κατὰ τὴν 24ην Δεκεμβρίου 1951 ἀνακήρυξιν τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Λιβύης, συμφώνως πρὸς τὴν προμνησθεῖσαν ἀπόφασιν τῶν Ἡν. Ἐθνῶν, ἡ πρώτη ἐλευθέρα Λιβυανὴ Κυβέρνησις ὑπέβαλλε τὴν πρώτην αἴτησίν της περὶ παροχῆς τεχνικῆς βοηθείας ἐκ μέρους τοῦ Ο.Η.Ε καὶ τῶν ἐκ τούτου ἔξαρτωμένων εἰδικευμένων διεθνῶν Ὀργανισμῶν. Διὰ τῆς αἰτήσεως της αὐτῆς, ἡ Κυβέρνησις τῆς Λιβύης ἔξήτει ὅπως τῆς δοθοῦν ἐπειγόντως τὰ ἀναγκαῖα μέσα, εἰς ἐμψυχον καὶ ἀψυχον ὑλικόν, διὰ τὴν ἄμεσον θέσιν εἰς ἐφαρμογὴν τοῦ σχεδίου οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς της ἀναπτύξεως, τὸ ὅποιον εἶχεν ἐκπόνησε εἰδικὴ ὄμάς ἐξ εἰκοσιενὸς διεθνῶν ἐμπειρογνωμόνων, ἐργασθέντων πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν τῆς ἀνακηρύξεως τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς χώρας διετίαν. Σημειώτεον ὅτι εἰς τὴν ἐκπόνησιν τοῦ ἐν λόγῳ σχεδίου εἶχον συμμετάσχει καὶ δύο διακεκριμένοι "Ἐλληνες τεχνικοί, δ. κ. Κ. Σεροπλέτης, ἐμπειρογνώμων τῆς Ὀργανώσεως Διατροφῆς καὶ Γεωργίας (FAO) εἰς τὰ προβλήματα τῆς ἀλιείας, καὶ δ. κ. Α. Παπαϊωάννου, ἐμπειρογνώμων τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἔργασίας εἰς τὰ ζητήματα τῆς βιοτεχνίας, τῶν ὅποιων ἀμφοτέρων ἡ συμβολὴ ὑπῆρξε λίαν πολύτιμος καὶ ἔξετιμήθη ὅλως ἰδιαιτέρως.

"Η Ἀποστολὴ Τεχνικῆς Βοηθείας τῶν Ἡν. Ἐθνῶν ἐν Λιβύῃ περιλαμβάνει σήμερον, ἐκτὸς τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ γραμματείας καὶ μεταφορῶν, 80 ἐμπειρογνώμονας διαφόρων εἰδικοτήτων, ἀντιπροσωπεύοντας 26 ἐθνικότητας, ἐξ ὧν 35 ὑπηρετοῦν ὡς καθηγηταὶ εἰς τὸ Κέντρον Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἔργασίας ἐν Τριπόλει, τὸ ὅποιον ἀποτελεῖ μίαν τῶν σοβαρωτέρων προσπαθειῶν τοῦ εἰδους τῆς ποὺ ἀνέλαβε μέχρι τοῦδε τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον Ἔργασίας. Σημειώτεον ὅτι δ ἀριθμὸς αὐτὸς τῶν ἐμπειρογνωμόνων, λόγῳ τῶν περιωρισμένων οἰκονομικῶν δυνατοτήτων τοῦ προγράμματος τεχνικῆς βοηθείας, δὲν ἀντιπροσωπεύει εἰμὴ τὸ ἥμισυ περίπου ἔκεινων ποὺ ἔξητησεν ἡ Λιβυανὴ Κυβέρνησις.

"Ἀπὸ ἀπόψεως παρεχομένης τεχνικῆς βοηθείας, ἐν συσχετίσει πρὸς τὸν πληθυσμόν της, ἡ Λιβύη κατέχει σήμερον τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὸν πίνακα τῶν βοηθουμένων ὑπερενενήκοντα κρατῶν καὶ ἐδαφῶν. Καὶ τοῦτο, διότι τὰ

‘Ηνωμένα’ Εθνη άναγνωρίζουν τὰς ιδιαιτέρως βαρείας υποχρεώσεις των ἔναντι τῆς χώρας αὐτῆς, ήτις ἀπέκτησε τὴν ἀνεξαρτησίαν της χάρις εἰς μίαν ἀπόφασίν των, ἀλλὰ καὶ διότι ἀναμφισβήτητως αὕτη εἶναι ἐν ἐκ τῶν πρώτων δεομένων βοηθείας ἐλευθέρων κρατῶν.

Αρκεῖ πρὸς τοῦτο νὰ σημειωθῇ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ κατὰ κάτοικον εἰσόδημα τῆς Αιγαίης υπολογίζεται εἰς 25 περίπου δολλάρια ἑτησίως, ἥτοι 1050 νέας δραχμάς, ὅτι ἡ ἔκτασις τοῦ ἀναλφαβητισμοῦ ἐγγίζει τὰ 85 % τοῦ πληθυσμοῦ, ὅτι ἡ παιδικὴ θνητισμότης κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἡλικίας υπερβαίνει τὰ 300 τοῖς χιλίοις καὶ ὅτι τὸ ἔλλειμμα τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ, τὸ δποίον εὐτυχῶς καλύπτεται δι’ οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων παρεχομένων ἐκ μέρους τῆς Μεγ. Βρετανίας, τῆς Γαλλίας, τῆς Ιταλίας καὶ τῆς Τουρκίας, ἀνέρχεται εἰς τὸ 1)3 τῶν ἔξιδων Λίαν σημαντικὴ εἶναι ἐπίσης καὶ ἡ συμβολὴ τῶν ‘Ην. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας διὰ τοῦ προγράμματος ἐξωτερικῆς βοηθείας, γνωστοῦ διὸς *«κτέαρτον σημείου»*.

Διὰ νὰ διλοκληρωθῇ ὅμως ἡ εἰκὼν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Χώρας πρέπει νὰ προστεθῇ ὅτι ἡ κυριωτέρα της φυσικὴ πλουσιόταραγωγικὴ πηγὴ εἶναι ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία, τῶν δποίων ἡ ἀπόδοσις ἐξαρτᾶται κυρίως ἀπὸ τὰς καιρικὰς συνθήκας καὶ ἰδίᾳ ἀπὸ τὸ ὑψος τῶν βροχῶν. ‘Η ἀλλεία καὶ σπογγαλεία, παρὰ τὸν πλούτον τῆς αἰγαίαλιτιδος ζώνης, δὲν προσφέρουν ἀκόμη εἰμὴ μικρὰν σχετικῶς συμβολὴν εἰς τὸ ἔθνικὸν εἰσόδημα.

Οσον ἀφορᾷ τὰς περιοχὰς τὰς δποίας καλύπτει ἡ ἀχανῆς ἔρημος τῆς Σαχάρας, δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ὁ ἀνθρωπός καὶ ὁ πολιτισμὸς δὲν συναντῶνται ἀκόμη παρὰ εἰς τὰς ἀραιὰς ἐγκατεσπαραμένας δάσεις. ὅπου τὰ ὑπόγεια ὄντα πλησιάζουν τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους.

Δὲν προτιθέμεθα νὰ περιγράψωμεν ἐδῶ τὰς παρεχομένας υπὸ τοῦ Προγράμματος Τεχνικῆς Βοηθείας υπηρεσίας πρὸς τὴν φιλοξενὸν χώραν τῆς Αιγαίης, ἡ δποία μὲ κάθε θυσίαν καὶ μὲ ὅλας της τὰς δυνάμεις προσπαθεῖ νὰ ἀναπληρώσῃ τὸν ἀπωλεσθέντα μέχρι τοῦτο χρόνον εἰς τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν τῆς ἀνάπτυξιν, μὲ γοργὸν καὶ πυρετώδη ουθμόν. Ἄξιζει, ἐν τούτοις, νὰ λεχθοῦν τὰ ἔξης δλίγα.

1500 Λιβετοὶ ἐκπαιδεύονται σήμερον υπὸ προσωπικοῦ τοῦ ΟΗΕ καὶ τῶν ὑπ’ αὐτὸν Διεθνῶν Ὁργανισμῶν εἰς διάφορα κέντρα γενικῆς ἐκπαίδευσεως καὶ τεχνικῆς καταρτίσεως. Μόνον εἰς τὸ προμνησθὲν κέντρον τοῦ Δ.Γ.Ε. καταρτίζονται 277 στελέχη, ποὺ θὰ ἐπανδρώσουν αὔριον τὰς δημοσίας υπηρεσίας καὶ τὰς βασικὰς βιομηχανίας τῆς χώρας.

Προσωπικὸν τῆς UNESCO μεριμνᾶ διὰ τὴν κατάρτισιν τῶν διδασκάλων τῆς αὔριον, τῶν δποίων τόσον ἔχει ἀνάγκην ἡ χώρα, εἰς εἰδικὰς προτύπους Σχολάς καὶ εἰδικὸς ἐμπειρογνώμων τοῦ αὐτοῦ Ὁργανισμοῦ κατευθύνει τὰς ἐργασίας ἐπτὰ κέντρων λειτουργούντων εἰς τὴν ἀπομεμονωμένην ὄσασιν τοῦ Φεζάν, διὰ τὴν ἐκμάθησιν ἀναγνώσεως, γραφῆς, κειρισμοῦ ἀπλῶν ἐργαλείων κλπ. εἰς 350 ἐνηλίκους, διανοίγων οὕτω εἰς αὐτοὺς τοὺς

δοῖς οντας τοῦ πολιτισμοῦ, μὲ παράλληλον δργάνωσιν βιβλιοθηκῶν, χρῆσιν
οδοιοφόρου κλπ.

Ἡ Ὁργάνωσις Διατροφῆς καὶ Γεωργίας (FAO) εἰσάγει πρόβατα ἐκ
τοῦ ἔξωτερικοῦ διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς ἐντοπίας «ράτσας», διανέμει βελτιω-
μένους σπόρους, καταρτίζει προγράμματα ἀναδασώσεων, μεριμνᾷ διὰ τὴν
καλυτέρευσιν τῆς ποιότητος τῶν ἔξαγωγίμων προϊόντων τῆς Λιβύης, τὴν
τυποποίησιν καὶ τὴν τοποθέτησιν των εἰς ξένας ἀγορᾶς καὶ δργανώνει τὴν
καταπολέμησιν τῶν ἀσθενειῶν τῶν φυτῶν.

Συνεργεῖα τῆς Διεθνοῦς Ὁργανώσεως ὑγείας διεξάγουν εὑρείας ἐκτά-
σεως ἀντιφυματικὸν ἀγῶνα—τὸ 1)5 περίου, τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Λιβύης
ὑπέστη ἐξετάσεις, καὶ δταν παρίστατο ἀνάγκη ὑπεβλήθη εἰς ἐμβολιασμὸν μὲ
BCG—ἐνῷ εἰδικοὶ ἐμπειρογνώμονες μελετοῦν καὶ εἰσηγοῦνται λύσεις διὰ
τὰ ὑγειονομικὰ προβλήματα τῆς χώρας.

Διεθνεῖς ἐμπειρογνώμονες δργανώνοιν τὰς διοικητικὰς ὑπηρεσίας,
ἄλλοι τὰ μετεωρολογικὰ κέντρα καὶ ἄλλοι τὰς ἀεροπορικὰς ὑπηρεσίας.
Στατιστικολόγοι ἐκπαιδεύουν στελέχη καὶ δργανώνουν στατιστικὰ γραφεῖα,
πρόκειται δὲ συντόμως νὰ διεξαγάγουν καὶ τὴν πρώτην μεταπολεμικὴν
γενικὴν ἀπογραφὴν τοῦ πληθυσμοῦ. Γεωλόγοι καταρτίζουν γεωλογικὸς
χάρτας καὶ μελετοῦν τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν δυνατότητα ἐκμεταλλεύσεως τοῦ
πλούτου τοῦ ὑπεδάφους, οἰκονομολόγοι μελετοῦν τὰ δημόσια οἰκονομικὰ
καὶ εἰδικοὶ ἐμπειρογνώμονες μεριμνοῦν διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν κοινωνικῶν
ὑπηρεσιῶν τῆς χώρας.

Παντοῦ δργασμός, παντοῦ καὶ εἰς δλους τοὺς τομεῖς δημιουργικὴ
προσπάθεια.

* *

Μετὰ τὴν βραχεῖαν αὐτὴν ἀνασκόπησιν τοῦ ἰστορικοῦ καὶ τῆς ἐκτά-
σεως τοῦ ἐπιτελουμένου ἔργου ὑπὸ τοῦ Προγράμματος Τεχνικῆς Βοηθείας
καὶ τὰς δλίγας γενικὰς παρατηρήσεις διὰ τὴν κατάστασιν εἰς τὴν δποίαν
εὑρίσκεται σήμερον ἡ Λιβύη—ἀπὸ τὴν δποίαν ἐπέφασαν διαδοχικὰ Φοίνικες
καὶ Ἑλληνες καὶ Ρωμαῖοι καὶ Βάνδαλοι εἰς παλαιοτέρας ἐποχάς, καὶ τῆς δ-
ποίας ἡ νεωτέρα ἰστορία ἐξελίσσεται μέσα εἰς δύο ξενικὰς διοικήσεις, ἐξ ὧν
ἡ πρώτη Ἰδιαιτέρως μακρά—ἄς μᾶς ἐπιτραπῆ νὰ εἴπωμεν δλίγα τινὰ διὰ
τὴν προσπάθειαν ἀναδιοργανώσεως καὶ ἐπεκτάσεως τῶν κοινωνικῶν ἀσφα-
λίσεων, τὴν δποίαν μᾶς ἐνεπιστεύθη τὸ Δ.Γ.Ε.

Διὰ νὰ καταστῇ δμως δυνατὴ ἡ ἀξιολόγησις τῶν γενομένων πρὸς τὴν
κατεύθυνσιν ταύτην προσπαθεῖων, δὲν θὰ ἥτο ἀσκοπον νὰ δοθῇ εἰσαγωγι-
κῶς μία σύντομος ἀνάλυσις τῶν κρατουσῶν εἰδικῶν συνθηκῶν, καὶ εἰδικώ-
τερον τῶν δυσκολιῶν τὰς δποίας εἴχομεν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν κατὰ τὴν ἐκ-
πλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς μας, τῆς δποίας ἡ διάρκεια εἶχεν ἀρχικῶς δρισθῇ
εἰς 12 μῆνας, παραταθεῖσα ἐν συνεχείᾳ εἰς 18 καὶ τέλος εἰς 22 μῆνας.

Πρώτα ἀπ' ὅλα ἐπιβάλλεται νὰ λεχθῇ ὅτι ὁ θεσμὸς τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων δὲν εἶναι ἄγνωστος εἰς τὴν Χώραν. Πράγματι, ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις κατὰ τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας καὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν ἀσθενειῶν ἥρξατο τὸ πρῶτον ἐφαρμοζομένη ἐν Λιβύῃ κατὰ τὸ 1914, ἡτοι σχεδὸν ἀμέσως μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς Ἱταλικῆς διοικήσεως, διὰ τῆς ἐπεκτάσεως εἰς τὸ ἔδαφός της τοῦ ἐν τῇ μητροπόλει λειτουργοῦντος Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων κατὰ τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας (INAIL). Κατὰ τὴν τελευταίαν ἐπίσης προπολεμικήν δεκαετίαν ἐπεξετάθησαν εἰς τὴν χώραν ἡ ἀσφάλισις ἀσθενείας (IFASAI καὶ νῦν INAM) ὡς καὶ ἡ ἀσφάλισις συντάξεων—φυματιώσεως—ἀνεργίας (INPS).

Κύριον χαρακτηριστικὸν τῶν εἰρημένων ἀσφαλιστικῶν συστημάτων εἶναι ὅτι, ἔξαιρέσει τῆς ἀσφαλίσεως ἀτυχημάτων εἰς τὴν δύοιαν ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς οἱ μισθωτοὶ τῶν περιοχῶν ὅπου αὐτὴ ἐφαρμόζεται, ἀνεξαρτήτως ἰθαγενείας, ἡ ἀσφάλισις ἀσθενείας ὡς καὶ ἡ ἀσφάλισις συντάξεων, φυματιώσεως καὶ ἀνεργίας, καλύπτονταν μόνον τοὺς μὴ λιβείσους μισθωτούς. Ὡς εἶναι ὅμως φυσικόν, ἡ τελευταία αὐτὴ διάκρισις ἐθεωρήθη ὡς ἐφεξῆς ἀπαράδεκτος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ νέου Κράτους τῆς Λιβύης, ἡτις ἔτεξεν ὡς πρῶτον μέλημά της τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἀσφαλίσεων καὶ εἰς τοὺς ἰθαγενεῖς μισθωτούς, διὰ τὴν ἐπίτευξιν δὲ τούτου καὶ ἐκλήθημεν ὅπως παράσχωμεν τὰς τεχνικάς μας ὑπηρεσίας.

Ἀσυμβίβαστος ὥσαιτως κατέστη μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς χώρας καὶ ἡ εἰς τὸ ἔδαφος αὐτῆς συνέχισις τῆς λειτουργίας τῶν δημοσίου δικαίου Ἱταλικῶν ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν. Διὸ καὶ τὸ ἀριθμὸν 2 τῆς ὑπὸ ἀριθ. 388 (V) ἀποφάσεως τῆς Γεν. Συνελεύσεως τοῦ ΟΗΕ, τῆς 15.2.50, ὤρισεν ὅτι :

«Ἡ Ἱταλία καὶ ἡ Λιβύη θέλουν καθορίσει δι^π εἰδικῶν συμφωνιῶν τοὺς δρους ὑπὸ τοὺς δροῖς θέλουν μεταβιβασθῆ εἰς ἀναλόγους Ὀργανισμοὺς ἐν τῷ κράτει τῆς Λιβύης αἱ ὑποχρεώσεις τῶν Ἱταλικῶν Ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλείας, δημοσίων καὶ ἴδιωτικῶν, ἔναντι τῶν κατοίκων τῆς Λιβύης, ὡς καὶ ἀνάλογον τιμῆμα τῶν ὑπὸ τῶν Ὀργανισμῶν τούτων συγκεντρωθέντων κεφαλαίων».

Εἶναι ὅμως προφανὲς ὅτι τόσον ἡ ἕδρωσις τῶν ἀνωτέρω φορέων ὅσον καὶ ἡ ἐπέκτασις τῶν ἀσφαλίσεων εἰς τοὺς ἰθαγενεῖς μισθωτοὺς δὲν ἦτο ἔργον οὔτε ἀπλοῦν οὔτε εὔκολον. Αἱ δυσκολίαι αἱ δροῖς ἔδει νὰ ὑπερηφθησοῦν ἡσαν πολλαὶ καὶ ποικίλαι.

..

Μεταξὺ τῶν δυσκολιῶν αὐτῶν ἀξίζει κατὰ πρῶτον λόγον νὰ ἀναφερθοῦν τὰ λεπτὰ προβλήματα τὰ δροῖα ἔθετεν ἐνώπιον ἡμῶν ἡ δημοσιονομικὴ μορφὴ τοῦ νέου Ἡν. Βασιλείου τῆς Λιβύης. Σύμφωνα μὲ τὸ ἵσχυον Σύνταγμα, ἡ μὲν κεντρικὴ Ὀμοσπονδιακὴ Κυβέρνησις μεριμνᾷ διὰ τῶν δημο-

σπονδιακῶν νομοθετικῶν σωμάτων, τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, διὰ τὴν θέσπισιν τῆς εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλειαν ἀναγομένης νομοθεσίας, ἥ ἐφαρμογὴ ὅμως αὐτῆς ἀνήκει εἰς τὰς ἐπὶ μέρους τρεῖς τοπικὰς Κυβερνήσεις, τῆς Τριπολίτιδος, τῆς Κυρηναϊκῆς καὶ τοῦ Φεζάν, πραγματούμενη ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Ὀμοσπονδιακῆς Κυβερνήσεως. Δὲν θὰ ἐπιμείνωμεν ἰδιαιτέρως ἐπὶ τῶν προβλημάτων τῆς κατηγορίας αὐτῆς, διότι εἶναι προβλήματα τὰ δόποια ἀντεμετωπίσθησαν εἰς ὅλα τὰ διμοσπονδιακῆς συγκροτήσεως κράτη καὶ τὰ δόποια ἔλύθησαν κατὰ ποικίλους τρόπους, ἀλλοτε μὲν σύμφωνα μὲ τὰς ἀπόψεις τῶν ὑποστηρικτῶν τῶν ἀρχῶν τῆς τονώσεως τῶν κεντρικῶν ἔξουσιῶν — ἥ δοποία τονώνει καὶ τὸ αἴσθημα τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος — καὶ ἀλλοτε ὑπὲρ τῶν ἀπόψεων τῶν κεκηρυγμένων ὑπὲρ τῆς μείζονος αὐτοτελείας καὶ τοῦ σεβασμοῦ τῶν δικαιωμάτων τῶν τοπικῶν ὀρχῶν. Ἀρκουόμεθα νὰ σημειώσωμεν ὅτι, μετὰ τὴν ἀπόρριψιν τῶν συστημάτων διοικητικῆς ὁργανώσεως τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ ἐπαγγελματικοὺς κλάδους ἥ κατ’ ἐπιχείρησιν λόγῳ ἐλλειψεως μεγάλων ἐπιχειρήσεων καὶ ἀξιολόγων βιομηχανικῶν κλάδων, ὃς καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ κατηγορίας κινδύνων ὁργανώσεως τῆς ἀσφαλίσεως λόγῳ τῶν ηνέημένων ἔξόδων ποὺ θὰ ἀπήτει αὔτη, ἀπέμενον ἐνώπιον ἡμῶν ὃς μόναι ἐνδεδειγμέναι αἱ λύσεις τῆς δημιουργίας :

α) πλειόνων εἰδικῶν κατ’ ἐπαρχίαν φορέων ἥ

β) ἐνδὸς ἐνιαίου φορέως, ωργανώμενου κατὰ σύστημα εὑρείας ἀποκεντρώσεως τῶν τοπικῶν ὑπηρεσιῶν του.

Ἐκάστη τῶν δύο λύσεων εἶχε τὰ πλεονεκτήματα καὶ τὰ μειονεκτήματά της. Τελικῶς ἀπεκλίναμεν ὑπὲρ τῆς δευτέρας, διότι ἥ ἐφαρμογὴ τῆς πρώτης λύσεως θὰ ἀπεστέρει τελικῶς τὰς δύο σοβαρῶς μειονεκτούσας ἔναντι τῆς Τριπολίτιδος ἐπαρχίας τῆς Κηρουναϊκῆς καὶ ἴδιᾳ τοῦ Φεζάν τῆς δυνατότητος ὁργανώσεως ἰδίων συστημάτων ἀσφαλίσεως. Ἐκτὸς τούτου ἥ λύσις αὕτη θὰ ἐνίσχυε τὸ τοπικιστικὸν πνεῦμα εἰς τὴν παροῦσαν πρώτην μεταβατικὴν περίοδον καὶ θὰ ἀντέκειτο εἰς τὴν ὀλονέν καὶ περισσότερον ἐκδηλουμένην διεθνῶς τάσιν τοῦ συμψηφισμοῦ τῶν κινδύνων ἐπὶ καθολικῆς βάσεως, ἥτις ἀπηκεῖ ἐντονώτερον τὸ ἀξίωμα τῆς ἐθνικῆς ἀλληλεγγύης, ποὺ ἀποτελεῖ τὴν κεντρικὴν ἰδέαν κάθε γενικοῦ συστήματος κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως. Ἐλάβομεν ὅμως πρόνοιαν νὰ τηρηθῇ τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Συντάγματος καὶ νὰ ἀποφευχθοῦν, κατὰ τὸ δυνατόν, αἱ δυσαρέσκειαι τὰς δοποίας μία ἀτεγκτος ἐφαρμογὴ τοῦ συστήματος θὰ ἥδύνατο νὰ προκαλέσῃ εἰς τὰς τοπικὰς Κυβερνήσεις.

* *

Ἡ ὑπαρξίας τῶν ἵταλικῶν ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν ἔθετε πρὸ δημῶν μίαν δευτέραν σειρὰν δυσκολιῶν πρὸς ὑπεροχήδησιν, διότι ἔδει, ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ, νὰ ἔξασφαλισθῇ εἰς τοὺς ἡσφαλισμένους των ἐπίπεδον προστασίας ἀνάλογον πρὸς τὸ ἥδη παρεχόμενον ὑπὸ τούτων, συμφώνως πρὸς τὴν ἀρχὴν ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτρεπταὶ παλινδρομήσεις εἰς τὸν τομέα τῆς κοι-

νωνικῆς πολιτικῆς. Συγχρόνως ὅμως ἐπεβάλλετο νὰ ἀποφευχθοῦν διακρίσεις μεταξὺ ίθαγενῶν καὶ ξένων ἡσφαλισμένων, καὶ τοῦτο καθ' ἥν στιγμὴν αἱ ὁμάδες τῶν ίθαγενῶν ἡσφαλισμένων μειονεκτοῦν σοβαρῶς τῶν ἀλλοδαπῶν εἰς τὸν τομέα τῶν μισθῶν, ἐνῷ ἀντιθέτως ὑπόκεινται εἰς ηὐξημένους κινδύνους. Μόνον τὸ ποσοστὸν τραχώματος εἰς ώρισμένας περιοχὰς ὑπερέβη τὸ 90% τῶν ἔξετασθέντων. Αἱ λύσεις ἀνεξητήθησαν εἰς τὴν ἔξασφαλίσιν ἐπιπέδου προστασίας ἀναλόγου πρὸς τὸ δυνάμενον νὰ παρασχεθῇ εἰς τὸν ίθαγενεῖς ἡσφαλισμένους, ἀφειθεῖστης ὁμῶς συγχρόνως τῆς δυνατότητος ὅπως, διὰ τῶν ὑπογραφησομένων εἰδικῶν συμφωνιῶν μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν, ληφθῆ πρόνοια διὰ συμπληρωματικᾶς παροχάς, ἔναντι εἰδικῶν ηὐξημένων καταβολῶν, πρὸς τὸν ἐπιθυμοῦντας τοῦτο ἡσφαλισμένους (προαιρετικὴ ἀσφάλισις).

°Αναλόγου φύσεως δυσχερείας προεκάλει καὶ ἡ συνύπαρξις δύο σαφῶς διακεκριμένων ἀλλήλων οἰκονομικῶν μονάδων: τῶν μοντέρνων καὶ κατὰ τὸ εὐρωπαϊκὸν παράδειγμα λειτουργουσῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν ἀπηρχαιωμένα συστήματα παραγωγικῆς διαδικασίας ἀκολουθουσῶν μικρῶν οἰκονομικῶν μονάδων. °Η ἐνδεδειγμένη φυσικὴ λύσις, τὴν δόποίαν καὶ ἡκολουθήσαμεν ἥτο ἡ ἀπλούστευσις τοῦ μηχανισμοῦ τῶν σχέσεων ἐργοδοτῶν καὶ φρέως τῆς ἀσφαλίσεως, εἰς σημεῖον ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὰς περιωρισμένας δυνατότητας τῶν ἀπό ἀπόψεως ἐσωτερικῆς δργανώσεως μειονεκτουσῶν ἐπιχειρήσεων.

* *

Τὸ μεγαλύτερον ὅμως πρόβλημα ποὺ προεβάλλετο εἰς τὴν δργανώσιν ἐνὸς λιβυανοῦ ἀσφαλιστικοῦ φορέως ἥτο ἡ ἔλλειψις εἰδικευμένου ίθαγενοῦς προσωπικοῦ, καὶ γενικῶς ὑπαλλήλων μὲ γυμνασιακὴν τουλάχιστον μόρφωσιν. °Αρκεῖ πρὸς τοῦτο νὰ σημειωθῇ ὅτι οἱ μὲ πανεπιστημιακὴν μόρφωσιν Λιβεῖοι μετροῦνται εἰς τὰ δάκτυλα τῶν δύο χειρῶν, κατέχουν δέ, ὅπως καὶ οἱ ἀπόφοιτοι γυμνασίου, τὰς ἀνωτάτας διοικητικὰς θέσεις. °Η ἐπὶ τοῦ προκειμένου στενότης εἶναι φυσική, ἂν ληφθῇ ὑπὸ ὄψιν ὅτι πρόκειται περὶ νέου Κράτους, ἀριθμοῦντος ἀνεξάρτητον βίον μόλις δυόμισυ ἑτῶν, καὶ ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ ίθαγενοῦς στοιχείουν εἰχε παραμεληθῆ ἐπὶ τῶν ἔνικῶν διοικησεων. Αἱ λύσεις ἀνεξητήθησαν διὰ τῆς κατὰ τὴν πρώτην μεταβατικὴν περίοδον χρησιμοποίησεως ἔνων ἐμπειρογνωμόνων καὶ εἰδικευμένου προσωπικοῦ εἰς τὰς μᾶλλον ἐπικαίρους θέσεις καὶ εἰς τὴν ληψιν τῶν ἐπιβάλλομένων μέτρων διὰ τὴν ταχείαν ἐκταίδευσιν ίθαγενοῦς προσωπικοῦ, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν μείζονα δυνατήν ἀπλούστευσιν τοῦ μηχανισμοῦ ἐσωτερικῆς δργανώσεως καὶ λειτουργίας τοῦ φορέως.

* *

°Ως τελευταίαν κατηγορίαν δυσχερεῖσθαι τὴν δόποίαν εἴχομεν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν ἀναφέρομεν τὰς πηγαζούσας ἐκ τῆς ἐσφαλμένης παρά τινων

έρμηνείας τῶν ἀρχῶν τῆς ἐπικρατούσης θρησκείας καὶ ἐξ ἄλλων τινῶν ἰδιομορφῶν τῶν κρατουσῶν εἰς τὴν χώραν συνθηκῶν.

Οὕτω, παρὸν ἀνευθύνων παραγόντων ὑπεστηρίχθη ἡ ἀποψις ὅτι γενικὰ ἡ ἀσφάλισις, κοινωνικὴ καὶ ἰδιωτικὴ, ἔξασθενίζει τὸ αἴσθημα ἀλληλοβοηθείας, τὸ δποῖον ὃς γνωστὸν εἶναι λίαν ἐντόνως ἀνεπτυγμένον μεταξὺ τῶν μωαμεθανῶν, ὅχι μόνον εἰς τὸ πλαίσιον τῆς οἰκογενείας ἀλλὰ καὶ γενικώτερον ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν τοπικῶν κοινοτήτων. Ἡ ἀποψις δύμως αὗτη ἔχει σήμερον ὑποχωρήσει σχεδὸν τελείως, κατόπιν τῆς εἰς ἄλλα μουσουλμανικὰ κράτη ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ἀλλὰ καὶ κατόπιν εὐνοϊκῆς γνωματεύσεως τοῦ Πρυτάνεως τοῦ μεγαλυτέρου θρησκευτικοῦ πανεπιστημίου τοῦ ἀραβικοῦ κόσμου, τοῦ πανεπιστημίου «Ἄξχάρ» τοῦ Καΐρου, καθὼν ἦν τὰ ἰδιωτικὰ συμβόλαια ἀσφαλείας ζωῆς εἰς οὐδεμίαν ρῆσιν ἢ ἐντολὴν τοῦ Κορανίου ἀντιτίθενται. Παρὰ ταῦτα πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ ἰδιωτικὴ ἀσφάλισις ζωῆς, πυρός, αὐτοκινήτου κλπ. ἀποφεύγεται ἀκόμη ἐπιμελῶς ὑπὸ τῶν Λιβείων.

Τὸ σχετικῶς ἄτυπον τοῦ διαζυγίου καὶ ἡ πλημμελής τήρησις ληξιαρχικῶν βιβλίων, ἐκτὸς τῶν μεγάλων ἀστικῶν κέντρων, ἐπὶ γεννήσεων, γάμων καὶ θάνατων, ὃς καὶ ὁ εἰς ἐλαχίστην ακλίματα ἐφαρμοζόμενος σήμερον θεσμὸς τῆς πολυγαμίας, ἐπέβαλλον τὴν ἔξεύρεσιν εἰδικῶν πρακτικῶν λύσεων διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν γεννωμένων προβλημάτων. Ὅπο τύπον παραδείγματος ἀναφέρομεν τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκῶν στοιχείων περὶ τὴν διαπίστωσιν τῆς ἥλικίας τῶν ἡσφαλισμένων καὶ τῶν μελῶν οἰκογενείας των, διὰ τὴν δποίαν κατέστη ἀναγκαία ἡ προσφυγὴ εἰς ἐπιστημονικὰς ἱατρικὰς μεθόδους (ἔξετασις τοῦ ὄδοντικοῦ συστήματος κλπ.).

Εἰς τὴν παροῦσαν κατηγορίαν δυσχερεῖσθαι ἀνάγονται ἐπίσης καὶ αἱ σχετιζόμεναι μὲ τὴν διαπίστωσιν τῆς ταυτότητος, λόγῳ τῆς καλύψεως τοῦ προσώπου των ὑπὸ τῶν γυναικῶν διὰ τοῦ «μπαρακάν», εἰδικῆς καλύπτρας χρησιμοποιουμένης ἐν Λιβύῃ, καὶ λόγῳ τῆς χρησιμοποιήσεως μικροῦ κύκλου ὀνομάτων: Μωχάμετ τοῦ Ἀμπτάλλα, Ἀμπτάλλα τοῦ Μωχάμετ κ.ο.κ., ἢ τῆς χρησιμοποιήσεως ὃς ἐπωνύμου τοῦ γενικοῦ ὄντος τῆς φυλῆς κλπ. Ὅμοιώς ἀναφέρομεν τὴν συνύπαρξιν τριῶν μισθολογικῶν πειρίδων, ἵτις περιπλέκει τὸν ὑπολογισμὸν τῶν εἰσφορῶν, δοθέντος ὅτι ἡ ἐβραϊκὴ ἐβδομάς ἀρχεται τὸ Σάββατον ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦ ἥλιου καὶ λήγει τὴν Παρασκευὴν μὲ τὴν δύσιν τοῦ ἥλιου, ἡ ἐβδομάς τῆς χριστιανικῆς κοινότητος ἔχει ἀργίαν τὴν Κυριακὴν καὶ ἡ μουσουλματικὴ κοινότης ἐφαρμόζει ὃς ἡμέραν ἐβδομαδιαίας ἀργίας τὴν Παρασκευήν.

Τέλος, μνημονεύομεν τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκῶν στατιστικῶν στοιχείων ὅχι μόνον δημογραφικοῦ χαρακτῆρος (γεννητικότης, θνητικότης, κατανομὴ τῶν διαφόρων κατηγοριῶν πληθυσμοῦ κατὰ διάματας ἥλικιδων, μέση διάρκεια ζωῆς κλπ.), ἀλλὰ καὶ οἰκονομικῶν δεδομένων (ἀφιθμός μισθωτῶν κατὰ περιοχὰς καὶ γενικῶς, ἐπίπεδον μισθῶν, μέσοι μισθοί, μέση διάρκεια ἀπασχολήσεως κλπ.), ὃς καὶ ἀσφαλιστικῶν (συχνότης καὶ ἔντασις κινδύνων κλπ.), ἵτις

ελλειψις ἐπέβαλε τὴν προσφυγὴν εἰς κάθε εῖδους δειγματοληψίας καὶ ἀναγωγάς, διὰ τὴν ἔξεύρεσιν τῶν ἀγνώστων δεδομένων, τῶν ἀφορῶντων κυρίως τὸν θιαγενῆ πληθυσμόν, ἐκ τῶν γνωστῶν στοιχείων διὰ τὰς ἀλλοδαπὰς διάδας ἡσφαλισμένων εἰς τοὺς Ἰταλικοὺς ἡσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς, οἱ δποῖοι τηροῦν ὠρισμένα στατιστικὰ στοιχεῖα.

**

Μετὰ τὴν ἀνωτέρω σύντομον ἀνάλυσιν τῶν κυριωτέρων δυσκολιῶν τὰς δποίας ἔχει νὰ ὑπερηφδήσῃ ἡ δργάνωσις ἐνὸς νέου λιβυανοῦ συστήματος κοινωνικῶν ἡσφαλίσεων δὲν κρίνομεν ἀσκοπον νὰ περιγράψωμεν ἐπίσης δι' ὅλην τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὑποβλήθεντος εἰς τὴν Λιβυανὴν Κυβέρνησιν σχεδίου νόμου.

Ἄπὸ νομοτεχνικῆς ἀπόφεως, κατεβλήθη κάθε δυνατὴ προσπάθεια διὰ τὴν διατύπωσιν αὐτοῦ κατὰ τρόπον ὃσον τὸ δυνατὸν περισσότερον λιτόν, σύντομον, ἀπλοῦν καὶ εὐληπτόν.

Ἄπὸ ἀπόφεως μεθόδου, τὸ νέον σύστημα βασίζεται ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῆς ὑποχρεωτικῆς ἡσφαλίσεως, ἀποκλεισθείσης τῆς προσφυγῆς εἰς τὴν κοινωνικὴν πρόνοιαν λόγῳ τῶν περιωρισμένων οἰκονομικῶν δυνατοτήτων τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἄπὸ ἀπόφεως ἡσφαλιστέων προσώπων, τὸ σχέδιον περιορίζεται εἰς τὴν ἡσφαλίσιν τῶν παρεχόντων ἔξηρημένην ἐργασίαν, ἔξαιρόσει τῶν μισθωτῶν τῶν γεωργικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν ἐργασιῶν. Οἱ αὐτοτελῶς ἐργαζόμενοι, δπως καὶ οἱ πληθυσμοὶ τῆς ὑπαίθρου, ἐκρίθη ὅτι δὲν ἦτο οὔτε δυνατὸν ἄλλο ὄντε καὶ σκόπιμον νὰ ἐνταχθοῦν ἐπὶ τοῦ παρόντος ὑπὸ ἐν οἰνδήποτε σύστημα κοινωνικῆς ἡσφαλείας.

Τὰ προβλήματα τῶν πληθυσμῶν τούτων, καὶ εἰδικώτερον τῶν διαβιούντων κατὰ σύστημα νομαδικὸν ἢ ἡμινομαδικόν, συνεστήθη δπως ἀποτελέσουν ἀντικείμενον εἰδικῶν μελετῶν πρὸς ὑπόδειξιν τῶν προσφορών μέσων βελτιώσεως τῶν συνθηκῶν διαβιώσεώς των, κύριον χαρακτηριστικὸν τῶν δποίων εἶναι ἡ προσήλωσις εἰς τὴν φυλὴν καὶ αἱ συνεχεῖς μετακινήσεις πρὸς τὰ ἐκ τῶν βροχῶν εὐνοηθέντα ἐδάφη συλλογικῆς ἴδιοτησίας τῆς φυλῆς καὶ πρὸς συλλογὴν τῶν καρπῶν τῶν φοινικοδένδρων. Διὰ τοὺς πληθυσμοὺς τούτους, δεσπόζων τῆς οἰκονομικῆς των ὑποστάσεως κίνδυνος εἶναι ἡ ξηρασία καὶ ὅχι οἱ ὑπὸ τῆς κοινωνικῆς ἡσφαλίσεως καλυπτόμενοι κίνδυνοι, οἵτινες ἀντιμετωπίζονται κατὰ συλλογικὸν σύστημα ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς φυλῆς. Ἐκτὸς τούτου, τὰ ἀπιστεύτως χαμηλὰ εἰσοδήματα τῶν κατοίκων τῆς ὑπαίθρου καὶ ἡ ἀνταλλακτικὴ οἰκονομία μέσα εἰς τὴν δποίαν διαβιοῦν ἀποκλείουν οἰνδήποτε συμβολήν των εἰς τὴν κρηματοδότησιν ἐνὸς συστήματος κοινωνικῆς ἡσφαλείας.

Ἄπὸ ἀπόφεως ἐκτάσεως ἡσφαλιζομένων κινδύνων, τὸ νέον σχέδιον καλύπτει κατ' ἀνάγκην ὅλους τοὺς κινδύνους ποὺ καλύπτουν οἱ Ἰταλικοὶ ἀ-

σφαλιστικοὶ δργανισμοί, ἀλλ᾽ ή ἐφαρμογὴ τῶν διαφόρων κλάδων προβλέπεται τημηματικὴ καὶ κατὰ διαδοχικὰ στάδια.

Ἡ χρηματοδότησις τῆς ἀσφαλίσεως βασίζεται ἐπὶ εἰσφορῶν τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ἡσφαλισμένων ἀνευ οἰασδήποτε συμμετοχῆς τοῦ ἀναιμικοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ.

Οὐ φορεὺς τῆς ἀσφαλίσεως ἀπολαύει πλήρους διοικητικῆς καὶ οἰκονομικῆς αὐτονομίας, ὑπάγεται διμως εἰς ἐπὶ διττῆς βάσεως ὁργανωμένον κρατικὸν ἔλεγχον καὶ ἐποπτείαν, ἐκ μέρους τῶν διμοσπονδιακῶν καὶ τῶν τοπικῶν ἀρχῶν.

Ίδιάζον, τέλος, γνώρισμα τοῦ σχεδίου εἶναι ή ἐλαστικότης τῶν διδομένων λύσεων, ἥτις ἐπιτρέπει παντὸς εἰδόντος προσαρμογὰς πρὸς τὰς ἐκασταχοῦ τοπικὰς εἰδικὰς συνθήκας, ἰδίως εἰς τὸν τομέα τῆς Ἰατρικῆς περιμάλψεως, ἥτις ἔχει ὡς σπονδυλικήν της στήλην τοὺς «ἴπταμένους Ἰατροὺς καὶ Ἰατρέα», καὶ τὸ ὑφιστάμενον συγκρότημα δημοσίων ὑπηρεσιῶν ὑγείας, ἀποφευγομένης οὕτω τῆς σπατάλης μέσων καὶ τῆς δργανώσεως παραλλήλων ὑγειονομικῶν ὑπηρεσιῶν.

* *

Ἡ ἐν τῇ πράξει ἐφαρμογὴ τοῦ προταθέντος συστήματος θὰ καταδείξῃ κατὰ πόσον ή σύλληψίς του ὑπῆρχεν ἐπιτυχής καὶ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς κρατούσας συνθήκας. Κάθε ἐκ τῶν προτέρων κρίσις θὰ ἥτο παρακεκινδυνευμένη.

Κολακευόμεθα ἐν τούτοις νὰ πιστεύωμεν ὅτι ή μακρὰ καὶ πολύπλευρος πεῖρα καὶ ή δλοκληρωμένη τεχνικὴ κατάρτισις τῶν ἀρμοδίων δργάνων τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Δ.Γ.Ε., τῶν δποίων αἱ τεχνικαὶ συμβουλαὶ καὶ ή ἀμέριστος βοήθεια τὴν δποίαν μᾶς παρέσχον εἰς ὅλα τὰ στάδια τῆς ἀποστολῆς μας μᾶς ἐπέτρεψαν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν ὅλας τὰς σχετικὰς δυσκολίας, ἀποτελοῦν ἴκανὰ ἔχεγγυα ἰσχυρᾶς θεμελιώσεως τοῦ δλου σχεδίου.

Μία μικρά, ἔξ ἄλλου, ἔνδειξις περὶ τοῦ ὅτι αἱ σχετικαὶ προσπάθειαι ὑπῆρχαν κατὰ τὸ μᾶλλον ή ἥττον ἐπιτυχεῖς καὶ δὲν ἀπέβησαν ἐπὶ ματαίῳ, ἀποτελεῖ πρόσφατος ἐκ Καΐρου ἀνακοίνωσις καθ' ἣν, καὶ εἰσήγησιν τοῦ ἀρμοδίου 'Υπουργοῦ, ή 'Ἐπιτροπὴ 'Αναθεωρήσεως τῆς αἰγυπτιακῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ἀπεφάσισεν δπως ἐμπνευσθῆ εἰς τὰς ὑποδείξεις τῆς διὰ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῶν ὑπηρεσιῶν κοινωνικῆς ἀσφαλείας ἐκ τοῦ λιβυανοῦ σχεδίου, δπερ—Ἄς μᾶς ἐπιτραπῇ ή μνεία τῶν λίαν κοιλακέντικῶν καὶ ἀσφαλῶς ὑπερβολικῶν δρων τοῦ ἀνακοινωθέντος,—, ἐχαρακτηρίσθη ὡς «ἐν ἐκ τῶν ἐπιτυχεστέρων σχεδίων κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων ἔξ ὅσων ποτὲ ἔξεπονήθησαν», ἐν τῷ πλαισίῳ προφανῶς τῶν εἰδικῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν κρατουσῶν συνθηκῶν εἰς τὰς ἀραβικὰς χώρας.